

EKOSÄÄTIÖ

Ekosäätiön Pekka Kuusi -palkinto on myönnetty Kestävyyspaneelille kestävyystieteellisestä politiikan arvioinnista ja uudistamisesta

Pekka Kuusi -palkinto vuonna 2026 myönnetään Kestävyyspaneelille pitkäjänteisestä kestävyystieteellisestä politiikan arvioinnista ja uudistamisesta. Riippumattomana mutta samalla poliittiseen päätöksentekoon kytkeytyvänä tiedepaneelina Kestävyyspaneeli suuntaa yhteiskuntapoliittista keskustelua akuuttien kriisien ratkaisemisesta ihmisen ja luonnon hyvinvoinnin pitkäjänteiseen turvaamiseen. Tämä on edellytys sille, että kulloisetkin lyhyen aikavälin ratkaisut johtavat pitkällä aikavälillä oikeansuuntaisiin syvällisiin ratkaisuihin.

Valitsemalla Kestävyyspaneelin tänä vuonna palkinnon saajaksi Ekosäätiö haluaa ensinnäkin korostaa tieteen ja tutkimuksen merkitystä politiikan suunnittelussa ja tutkijoiden yhteiskunnallisen osallistumisen tärkeyttä. Suomessa toimii nykyisin monia valtioneuvoston nimittämiä riippumattomia tiedepaneeleita. Vuodesta 2011 lähtien toiminut Ilmastopaneeli ja vuodesta 2020 lähtien toiminut Luontopaneeli ovat tehneet merkittävää työtä ilmastonmuutoksen ja luontokadon hillinnän edistämisessä. Laaja-alaisin riippumattomista tiedepaneeleista on vuonna 2013 toimintansa aloittanut Kestävyyspaneeli, jonka toimikenttä vastaa myös Ekosäätiön laajaa kiinnostusalueita.

Kestävyyspaneeli perustettiin Suomen kestävän kehityksen toimikunnan piirissä käydyn keskustelun seurauksena Sitran toimesta syksyllä 2013 ja se siirtyi Helsingin yliopiston kestävyysinstituutti HELSUS:in, Suomen ympäristökeskuksen ja Suomen luonnonvarakeskuksen yhdessä hallinnoitavaksi kaudelle 2018–2022. Joulukuussa 2022 Kestävyyspaneeli nimitettiin ensimmäistä kertaa valtioneuvoston päätöksellä valtioneuvoston kanslian yhteyteen. Nykyinen paneelikausi kestää vuoden 2027 loppuun.

Kestävyyspaneeliin kuulu 14 korkeatasoista asiantuntijaa eri yliopistoista ja tutkimuslaitoksista ja oppiaineista. Paneelin puheenjohtaja on professori Lassi Linnanen ja varapuheenjohtaja tutkimusprofessori Anna-Maria Teperi. Muut jäsenet ovat Leena Aarikka-Stenroos, Minna Halme, Jouni Jaakkola, Minna Kaljonen, Päivi Kinnunen, Mikko Mönkkönen, Ilkka Ratinen, Arto O. Salonen, Katriina Siivonen, Katriina Soini, Niko Soininen ja Reetta Toivanen. Kevästä 2023 alkaen Kestävyyspaneelin työn koordinoinnista on vastannut valtioneuvoston kansliaan palkattu pääsihteeri Johanna Kentala-Lehtonen. Paneeli pyrkii vaikuttamaan laaja-alaisesti yhteiskunnassa. Sen erityistehtävänä on tukea työssään Suomen Kestävän kehityksen toimikuntaa, joka on pääministerin johtama yhteiskunnallisista päättäjistä koostuva vaikuttajafoorumi.

Toinen erityinen syy palkita Kestävyyspaneeli on paneelin ajankohtainen työ tulevien hallitusten ohjelmavision luomiseksi. Suomessa käydään parhaillaan

kiivastakin poliittista keskustelua tulevien hallitusten tavoitteista ja keinoista. Keskustelu kuitenkin rajoittuu suurelta osin kapea-alaiseen määrälliseen talouskasvu- ja velkapuheeseen. Keskustelusta puuttuvat perustavammat kysymykset suomalaisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden laadullisesta parantamisesta maapallon rajoissa.

Kestävyyspaneelin laatiman hallitusohjelmavision - *Turvallinen ja hyvinvoiva Suomi maapallon rajoissa – Akuuteista kriiseistä pitkäjänteiseen uudistamiseen* - perustana ovat neljä toisiaan tukevaa teesiä: 1. Luonnon ja ihmisten hyvinvointi politiikan ensisijaiseksi tavoitteeksi; 2. Osallistavasta päätöksenteosta keskeinen osa demokratiaa; 3. Planetaarinen turvallisuus politiikan keskiöön ja 4. Talous reiluksi ja maapallon rajoihin. Teesien keskeinen ajatus on siirtyä määrällisestä talouskasvukeskeisyydestä luonnon ja ihmisten hyvinvoinnin vahvistamiseen. Yhteiskunnallisen päätöksenteon on asetettava luonnon kantokyky taloudellisen toiminnan reunaehdoksi ja huomioitava ilmastonmuutoksen ja luontokadon vaikutukset kaikilla politiikan sektoreilla. Tämä edellyttää demokratian, oikeusjärjestelmän, turvallisuuden ja talouden perusteiden uudelleenajattelua.

Kestävyyspaneeli on parhaillaan täydentämässä visiota konkreettisemmilla toimenpidekokonaisuuksilla, jotka suuntaisivat taloutta ja politiikkaa vahvemmin ensisijaisiin ihmisen ja luonnon hyvinvointia lisääviin toimenpiteisiin. Ekosäätiö toivoo, että Pekka Kuusi -palkinnon myötä Kestävyyspaneelin työ ja keskustelualoite saavat osakseen enemmän huomiota.

Kolmas syy palkita Kestävyyspaneeli on sen visioiden ja muiden ajankohtaisten kannanottojen rohkeus etsiä syvällisiä ratkaisuja talouden ja politiikan suuntaamiseksi kestäviin ja rauhanomaisiin ratkaisuihin. “Kesän poikkeukselliset helteet, tulvat eri puolilla maailmaa ja muut sään ääri-ilmiöt kertovat siitä, millaista tulevaisuutta kohti olemme kulkemassa. On välttämätöntä herättää keskustelua tilanteen vakavuudesta ja radikaalien, lukuisien toimenpiteiden tarpeellisuudesta, sillä ilman huomattavia yhteiskunnallisia muutoksia emme voi turvata lastemme ja tulevien sukupolvien hyvinvointia”, kestävyyspaneelin puheenjohtaja, LUT-yliopiston ympäristötalouden professori Lassi Linnanen on korostanut.

Viime vuosina kansainvälisessä kehityksessä omien lyhyen aikavälin taloudellisten ja poliittisten etujen ajamisesta on tullut valtavirtaa. Kestävyyspaneelin monivuotinen työ kehottaa suuntaamaan toiminnan kohti kansainvälistä yhteistyötä perustavien ympäristö- ja hyvinvointiongelmien ratkaisemiseksi.

Lapinlahteen Lähteellä, Helsingissä 27.9.2026

Ekosäätiö sr

Raimo Lovio
Hallituksen puheenjohtaja